

Registratienummer: 23.149188

Aan Verenigde vergadering
Van Dijkgraaf en hoogheemraden
Portefeuille Marjon Verkleij-Lemmers en Hans Schouffoer
Onderwerp Ontwikkelingen Drainagewater Tjalmaweg N206 in Katwijk
Datum 28 november 2023

Waarom krijgt u deze memo

Begin oktober berichten verschillende media over mogelijk schadelijke stoffen die in het water onder de vernieuwde Tjalmaweg in Katwijk zijn gevonden. Hierover zijn ook bestuursvragen ingediend door de fracties PvdA en CU-SGP. Middels dit memo brengt het college u graag op de hoogte van de stand van zaken en de beoogde oplossing.

Wat is het belangrijkste

- Direct na de melding van de gemeente Katwijk over de mogelijk schadelijke stoffen is de afvoer van het drainagewater naar het oppervlaktewater afgesloten. Totdat er een definitieve oplossing is wordt het water met tankwagens afgevoerd naar een commerciële waterzuivering. Deze situatie is echter met de hevige neerslag van de afgelopen tijd niet lang houdbaar. Ook de extra verkeersbewegingen zijn onwenselijk.
- De provincie is met Katwijk en Rijnland in gesprek gegaan over een mogelijke oplossing. Rijnland wil hieraan meewerken, maar het college heeft benadrukt dat de provincie als eigenaar van de weg eindverantwoordelijke is.
- Samengevat is het plan nu om het water via het vuilwaterriool van de gemeente Katwijk af te voeren en in de afvalwaterzuiveringsinstallatie van Rijnland in Katwijk te zuiveren.

Context

De N206 Tjalmaweg is verdiept aangelegd. Om te voorkomen dat er grondwater in de verdiepte ligging loopt is op de bodem en aan de zijkanten van de weg een kunststof folie aangebracht. Andersom kan regenwater dat in de verdiepte ligging valt ook niet vanzelf weglopen in de bodem. Net als bij een badkuip wordt dat water afgevoerd met een afvoerleiding. Omdat de verdiepte ligging onder het grondwaterpeil ligt, moet worden voorkomen dat de weg omhoog geduwd wordt door het water. Om genoeg tegendruk aan het grondwater te geven, is de hele verdiepte ligging gevuld met een zwaar materiaal, genaamd Beaumix. Beaumix is schoongemaakte as uit afvalverbrandingscentrales. Met magneten worden metalen uit de as gehaald. Ook wordt de as schoongespoeld met water. Het uiteindelijk wordt op veel plaatse in Nederland gebruikt voor de fundering van wegen. Meer informatie over Beaumix is te vinden op de website van de provincie Zuid-Holland: <https://rijnlandroute.nl/meer-informatie-over-beaumix/>

Als het regent, valt ongeveer een kwart van het regenwater op de bermen van de weg. Daar loopt het de bodem in en sijpelt het langzaam door de Beaumix. Het water komt uiteindelijk terecht in drainageleidingen. Als het water door de Beaumix loopt dan lost een deel van de nog aanwezige stoffen in de Beaumix op. Dat noemen we ook wel uitloging. Het is te vergelijken met een theezakje in een glas met water. Het water neemt deze opgeloste stoffen mee naar een grote pompkelder onder de Tjalmaweg. Het grootste deel (driekwart) van het regenwater loopt direct van de weg in kolken. Dit water loopt direct naar de pompkelder en komt niet in contact met de Beaumix. Dit regenwater wordt samen met het drainagewater weggepompt naar de Grote Watering in Valkenburg.

De gemeente Katwijk onderzoekt de komende tien jaar het grondwater en het water in de sloten rondom de Tjalmaweg. Ook het drainagewater wordt daarbij onderzocht. Uit de eerste meting blijkt dat er geen vervuiling is van het (grond)water. Er is echter ook gebleken dat van bepaalde stoffen grotere hoeveelheden in het drainagewater zitten dan in het water in de watergang. De provincie Zuid-Holland is als eigenaar van de weg daarover in gesprek gegaan met het Rijnland.

Resultaten onderzoek

Het drainagewater blijkt een hoge pH-waarde te hebben. Een te hoge pH-waarde kan schadelijk zijn voor dieren, planten en micro-organismen. Het drainagewater heeft een pH-waarde tussen de 11 en 12. Dat is vergelijkbaar met de pH-waarde van bijvoorbeeld handzeep en ammoniak. De pH-waarde van het oppervlaktewater ligt meestal tussen de 4,5 en 8,5. In het drainagewater zijn ook zware metalen aanwezig. Sommige metalen komen van nature voor in de grond, andere metalen zijn afkomstig uit de Beaumix. Als laatste zijn er in het drainagewater ook zout en sulfaten aanwezig. Het drainagewater is met ongeveer 310 milligram zout per liter water licht brak te noemen. Sulfaten komen in de natuur voor, maar een teveel aan sulfaten kan schadelijk zijn voor het milieu. Er zijn strenge normen als het gaat om de kwaliteit van het oppervlaktewater. Het drainagewater voldoet nu niet aan deze eisen en mag daarom nu niet op het oppervlaktewater geloosd worden.

Beoogde oplossing

Het drainagewater is door de huidige samenstelling niet geschikt om op het oppervlaktewater te lozen. Wel is het mogelijk om het water via het vuilwaterriool af te voeren naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie. Rijnland heeft aangegeven dat de metalen die zijn aangetroffen in het drainagewater goed te zuiveren zijn. De te hoge pH-waarde van het water moet wel vooraf verlaagd worden tot onder de 10. Door een zuur toe te voegen kan de pH-waarde omlaag gebracht worden. De provincie gaat hiervoor een systeem in de pompkelder installeren. Er wordt een reukloos citroenzuur gebruikt. De gemeente Katwijk is verantwoordelijk voor het vuilwaterriool. Daarom werkt de provincie samen met de gemeente en Rijnland de oplossing voor afvoer via het riool uit. Als het ontwerp klaar is zal er een nieuwe afvoerleiding naar het gemeentelijk riool aangelegd worden. De kosten voor deze oplossing (verzuring en aanleggen afvoerleiding) zijn voor de provincie. Anders dan kosten binnen de kerntaken zijn er geen significante kosten voor Rijnland.

Vervolg

De verwachting is dat de uitloging de komende jaren zal afnemen. Daarom gaat de provincie samen met de gemeente en Rijnland de komende jaren het water regelmatig onderzoeken om te kijken of er inderdaad afname is en of het water weer aan de eisen voldoet. Als dat zo is kan het drainagewater weer naar het oppervlaktewater worden afgevoerd.